

УДК 338.48

ПЕРШОЧЕРГОВІ ОРГАНІЗАЦІЙНО- ЕКОНОМІЧНІ ЗАХОДИ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ТУРИЗМУ

*О.Решетюк
Чернівецький національний
університет імені Ю.Федьковича,*

*В.Терлецький
Луцький інститут розвитку людини
університету «Україна»*

Розвиток сільського зеленого туризму (СЗТ) в Україні є одним з найбільш перспективних напрямів розвитку села [1, 4]. Однак для цього необхідне впровадження цілеспрямованих організаційно-економічних заходів, які дали б можливість активізувати цю галузь господарської діяльності на селі, де останніми роками особливо загострилася кризова ситуація. Разом з тим доводиться констатувати, що в Україні нормативи СЗТ досі не закріплені законодавчо [5], хоча для цього є всі необхідні передумови [2, 3].

Прикладом успішності впровадження таких організаційно-економічних заходів для розвитку СЗТ є сусідня Польща, де ця форма діяльності в умовах сільської місцевості упродовж останньої чверті сторіччя сягнула рівня передових європейських країн [6, 7]. Польський досвід розвитку СЗТ (агротуризму) свідчить про необхідність поєднання таких заходів загальнодержавного рівня з активізацією органів самоврядування в регіонах, що теж варто враховувати у реформуванні СЗТ в Україні.

Починати треба із затвердження Закону України «Про сільський зелений туризм», який визначатиме сукупність і спрямованість нормативів цього виду господарської діяльності на селі. Одночасно з підготовкою законодавчої основи СЗТ доцільно провести широку кампанію її популяризації шляхом рекламування, навчання, обміну досвідом та економічного стимулювання госпо-

дарств, зацікавлених у такому виді діяльності та здатних до її виконання. Необхідно передбачити ймовірне перепрофілювання сільських господарств, які мають для цього відповідні перспективи (розташування на місцевості, наявність народних ремесел, цікавих етнотрадицій, об'єктів архітектури тощо).

Добором перспективних господарств для СЗТ у районах і областях могли б зайнятися органи місцевого самоврядування та управління сільського господарства. Доречно нагадати, що у 90-х роках цю роботу в Польщі виконували також місцеві управління фізичної культури та туризму, які випускали рекламні матеріали та інформаційні каталоги для популяризації СЗТ (агротуризму) [6].

Зрозуміло, що успішність популяризації СЗТ на селі залежить від одночасного впровадження відповідних заходів економічного стимулювання діяльності господарств, які виявлять готовність ним займатися. По-перше, господарі СЗТ повинні бути звільнені від обов'язкової реєстрації діяльності в органах місцевої влади, що дасть змогу уникнути шкідливої на цьому етапі бюрократичної тяганини та тривалої витрати часу на підготовку відповідних документів. По-друге, основним економічним важелем стимулювання СЗТ є звільнення господарства від оподаткування за виконання такого роду діяльності, а також надання господареві (господарям) належної фінансової субсидії на безвідсотковій основі. Довгострокова безвідсоткова субсидія повинна передбачати певні нормативні стандарти, виконання яких вимагатиме від господаря (господарів) відповідних зусиль і форм діяльності. Закріплені угодою про субсидію нормативні вимоги стосуватимуться, передусім, якості послуг у господарстві, як-от: види житлових будинків і кімнат, санітарні умови харчування та проживання, безпека туристів тощо. За умови виконання таких вимог упродовж певного періоду часу (3 - 5 років або інший термін, передбачений субсидійною угодою) розмір повернення отриманих коштів може навіть зменшуватися. Тобто необхідно створити такі організаційно-економічні передумови виконання діяльності у СЗТ, щоб вони були вигідними для господарів та активізували їхню діяльність у належному, передбаченому відповідним законом напрямі.

Наступним етапом організації господарств СЗТ є створення регіональних об'єднань цього напрямку діяльності в межах адміністративних районів і областей. Саме вони, регіональні об'єднання

господарств СЗТ, проводитимуть заходи популяризаційного та моніторингового спрямування: сертифікацію видів та стандартів послуг, публікацію каталогів регіональних господарств рекламного спрямування, формування «тематичних» сіл (народні ремесла, етнотрадиції, агропродукти тощо). Слід відзначити, що створення регіональних об'єднань господарств СЗТ відповідає задекларованій урядом програмі децентралізації влади. Такі об'єднання зможуть не лише координувати відповідний вид діяльності в регіоні, а й забезпечать раціональне використання місцевих ресурсів для розвитку СЗТ.

Активізація сільського зеленого туризму в Україні залежить від невідкладного здійснення першочергових організаційно-економічних заходів: утвердження законодавчих нормативів діяльності СЗТ, проведення стимулювальних рекламно-конкурсних відборів господарств СЗТ на регіональному рівні та надання їм пільгових кредитів для реструктуризації та модернізації на початковому етапі діяльності.

Список використаних джерел:

1. Васильєв В. П. Десять років розвитку сільського зеленого туризму в Україні: проблеми та перспективи / В.П. Васильєв // Туризм : теорія і практика. – 2005. – № 1. – С. 3 – 16.
2. Главацька В. В. Сільський зелений туризм: сутність, функції, основи організації / В.В. Главацька // Економіка АПК. – 2006. – № 10. – С. 148 – 155.
3. Про особисте селянське господарство : Закон України №742-ІУ від 15.05.2003 р.
4. Липчук В. Агротуризм: організаційно-економічні засади розвитку / В. Липчук, Н. Липчук. – Львів : СПОЛОМ, 2008. – 160 с.
5. Про прийняття за основу проекту Закону України про сільський та сільський зелений туризм : постанова Верховної Ради України від 16 листопада 2004 року. – Режим доступу: www.rada.gov.ua.
6. Sznajder M. Agroturystyka / M. Sznajder, L. Przezbórska. – Warszawa : PWE, 2006. – 257 s
7. Zaręba D. Ekoturystyka / D. Zaręba. – Warszawa, 2000. – 230 s.